Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
22 juni 2023

Onze referentie
RWS-2023/21819

Opgesteld door
RWS Bestuursstaf

Onze referentie
RWS-2022/201819

Beslistermijn
05-07-2023

Bijlage(n)
1

Aan Minister
Van Wnd DG RWS

nota

Afhandeling WVSO LEVVEL

Aanleiding

Middels de nota van 16 mei jl. met kenmerk RWS-2023/8585 (Stuk 03) bent u geïnformeerd over:

- De afwikkeling van de excessieve prijsstijgingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne ;
- De afwikkeling van de openstaande punten uit de Wijzigings- en Vaststellingsovereenkomst (WVSO) die op 12 juli 2022 met LEVVEL is vastgesteld;
- Het uitbreiden van de risicoreservering van de renovatie Bestaande Spuimiddelen (BSM) met vrijgevallen middelen.

U heeft besloten om de risicoreservering van het project niet uit te breiden met de vrijgevallen middelen maar terug te laten vloeien naar de investeringsruimte van het Deltafonds en de Tweede Kamer over de uitkomsten te informeren.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de Tweede Kamer met bijgaande Kamerbrief te informeren over het bereikte resultaat.

Toelichting

Op 20 mei 2022 is de Kamer geïnformeerd over de voortgang en ontwikkelingen bij het project Afsluitdijk (Kamerstukken vergaderjaar 2021–2022, 35925-A-73). In deze brief heeft u aangegeven dat de bovengrens van een mogelijke vergoeding met betrekking tot de geschilpunten € 87 mln. bedraagt. Destijds is aangegeven dat er niet eerder dan in 2023 een advies wordt uitgebracht door de Commissie van Deskundigen over de afhandeling van de geschilpunten.

Inmiddels zijn de openstaande punten uit de WVSO afgehandeld, zonder Commissie van deskundigen. Er is ruim binnen het verstrekte mandaat en beschikbare budget gehandeld. Er is daardoor een onderhandelingsresultaat van € 21,6 miljoen.

Informatie die niet openbaar gemaakt mag worden
Geen.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Kamerbrief	
03	Beslisnota M Afsluitdijk inzake afwikkeling WVSO en extreme prijsstijgingen Oekraine	Deze nota bevat drie onderwerpen betreffende het project Afsluitdijk: - De afwikkeling van excessieve prijsstijgingen in Oekraïne - De afwikkeling van de openstaande punten uit de Wijzigings- en Vastellingsovereenkomst die op 12 Juli 2022 met LEVVEL is vastgesteld

Datum
22 juni 2023

Onze referentie
RWS-2022/201819

Bijlage(n)
1

Aan
Minister

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Minister

Datum
16 mei 2023

Onze referentie
RWS-2023/8585

Opgesteld door
RWS Bestuursstaf

Beslistermijn
25 mei 2023

Bijlage(n)
3

nota

Afsluitdijk: Afwikkeling openstaande punten WVSO en excessieve prijsstijgingen

Aanleiding

Deze nota betreft drie onderwerpen betreffende het project Afsluitdijk:

A. De afwikkeling van de excessieve prijsstijgingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne (ter besluitvorming).
B. De afwikkeling van de openstaande punten uit de Wijzigings- en Vaststellingsovereenkomst (WVSO) die op 12 juli 2022 met LEVVEL is vastgesteld (ter informatie).
C. Het uitbreiden van de risicoreservering van de renovatie Bestaande Spuimiddelen (BSM) met vrijgevallen middelen (ter besluitvorming).

Deze nota heeft medeparaaf van DGWB en FEZ.
Alle bedragen in deze nota zijn inclusief BTW.

A. De afwikkeling van de excessieve prijsstijgingen als gevolg van Oekraïne

Geadviseerd besluit

Geadviseerd wordt:

- Mandaat te verlenen aan de DG RWS tot het maken van afspraken met LEVVEL over de toepassing van het afweegkader.
- In te stemmen met het totale bedrag van compensatie van prijsstijgingen van €15,5 mln. Op het Deltafonds is een reservering getroffen waarmee prijsstijgingen zoals deze opgevangen kunnen worden.

Kernpunten

U heeft recent akkoord gegeven op een tweetal nota's (kenmerken: RWS-2022/36186 en IENW BSK-2022 279684) over de gevolgen van prijsstijgingen op lopende contracten van RWS. U heeft ingestemd met het toen voorgelegde afweegkader voor compensatie van excessieve prijsstijgingen voor DBFM-projecten.

Op basis van nota IENW/BSK-2022/279700 is eind vorig jaar besloten om een risicoreservering te treffen van € 50 mln. op het Deltafonds om te kunnen voldoen aan contractuele verplichtingen bij lopende projecten. Het grootste deel hiervan, €

45 mln. was voor compensatie van excessieve prijsstijgingen voor het project Afsluitdijk. Toepassing van het afweegkader leidt naar huidige inzichten tot de volgende bijdrage van IenW: een maximale vergoeding aan LEVVEL van € 15,5 mln. voor de jaren overeenkomstig de bouw (t/m 2025). Dit ligt ruimschoots lager dan de risicoreservering.
Bijlage 1 bevat een toelichting op de wijze waarop het afweegkader bij het project Afsluitdijk is toegepast.

Met de integrale voorjaarsbesluitvorming is deze € 15,5 mln. gevalideerd (regulier onderdeel van het plan van aanpak Beheersing), waarna besloten kan worden tot daadwerkelijke aanvulling van het projectbudget.
Het toevoegen van de €15,5 mln. aan het projectbudget kan dan in de eerstvolgende suppletoire wet opgenomen worden.
Na verwerking in de volgende suppletoire wet kan vervolgens een eerste betaling over de periode die betrekking heeft op 24 februari 2022 t/m eind 2022, afgehandeld worden met LEVVEL. Deze eerste betaling vindt bij voorkeur plaats aan het begin van Q2 2023, nadat de Voorjaarsnota is vastgesteld. Deze betaling zal ca. € 12,3 mln. bedragen. Het exacte bedrag van de resterende betalingen in toekomstige jaren is afhankelijk van de werkelijke ontwikkeling van de indexcijfers. De betaling hiervan wordt verdeeld over 2024 en 2025.

Krachtenveld
Uitgangspunt van het afweegkader is om samen met opdrachtnemer de risico's te verkleinen, de schade te beperken en de bouwproductie op gang te houden, waarbij de financiële risico’s niet eenzijdig bij één partij worden gelegd en afspraken worden gemaakt hoe om te gaan met de kostenstijgingen en leveringsproblemen.

Bij DBFM is in de realisatiefase geen indexering voorzien (de exploitatie en het onderhoud kent wel een passende indexeringsregeling). De huidige excessieve prijsstijgingen worden hierdoor niet via het contract gecompenseerd.

Spoedige besluitvorming geeft LEVVEL duidelijkheid over wat van Rijkswaterstaat mag worden verwacht ten aanzien van de vergoeding van excessieve prijsstijgingen. Zonder duidelijkheid zal LEVVEL in 2023 eventuele verliezen moeten gaan afboeken.

B. de afwikkeling van de openstaande punten uit de Wijzigings- en Vaststellingsovereenkomst (WVSO).

Kernpunten
In lijn met uw melding aan de Tweede Kamer d.d. 20 mei 2022 (Kamerstukken vergaderjaar 2021–2022, 35925-A-73), is op 12 juli 2022 de WVSO met LEVVEL vastgesteld om te komen tot een oplossing voor het langlopende conflict over de Hydraulische Randvoorwaarden op het project Afsluitdijk. Met het vaststellen van de WVSO zijn afspraken gemaakt om het project op een goede manier af te kunnen ronden.

Tevens is in de WVSO afgesproken dat er nog twee openstaande punten nader uitgewerkt zouden worden, te weten:

1) Afwikkeling van het restgeschil (max. € 87 mln.) tussen LEVVEL en RWS; Hiervan is destijds overeengekomen dat een geschillencommissie zou starten en in 2024 tot een uitspraak zou komen.
2) Vaststellen van de afrekening voor het uit de scope halen van de bestaande spuimiddelen (BSM) bij Den Oever en Kornwerderzand (max € 62,9 mln.).

Op 20 december 2022 is met LEVVEL overeenstemming bereikt over de twee bovengenoemde punten.

Afwikkeling van het restgeschil/schikking
In december heeft u RWS mandaat gegeven om tot minnelijke afspraken te komen met LEVVEL met betrekking tot project Afsluitdijk (nota "Advies m.b.t. afwikkeling restgeschil Afsluitdijk, RWS-2022/36227"). De bovengrens voor de afwikkeling was € 87 mln., het mandaat voor RWS betrof € 80 mln. Met de overeenstemming op 20 december 2022 is het restgeschil geschikt voor € 78,7 mln. Met dit resultaat is sprake van een vrijval van € 8,3 mln.

Afrekening BSM uit de scope
Op 20 december 2022 is met LEVVEL overeenstemming bereikt over de hoogte van de afrekening voor de BSM. In de WVSO was als bovengrens een bedrag van € 62,9 mln. opgenomen. Met LEVVEL is een bedrag van € 49,6 mln. overeengekomen. Met dit resultaat is sprake van een vrijval van € 13,3 mln.

Samenvatting
- De posten inzake het restgeschil en de afrekening BSM zijn direct gerelateerd aan de op 12 juli 2022 vastgestelde WVSO. In dit kader wordt nu € 128,3 mln. verrekend met LEVVEL.
- Bij het vaststellen van de WVSO is voor deze posten een budget van **€** 149,9 mln. aan RWS verstrekt voor het project Afsluitdijk.
- Er is ruim binnen het verstrekte mandaat en beschikbare budget gehandeld. Er is een positief onderhandelingsresultaat van € 21,6 mln.

C. Hoe om te gaan met het positief onderhandelingsresultaat van € 21,6 mln uit punt B.

Regulier vloeit het positieve onderhandelingsresultaat van € 21,6 mln terug naar de Investeringsruimte van het Deltafonds. Echter geldt ook dat de renovatie van de bestaande spuimiddelen (BSM) naar huidige inzichten aanzienlijk meer zal kosten dan het budget dat hiervoor beschikbaar is gekomen uit de ontvlechting van de DBFM. Daarom wordt het volgende geadviseerd:

Geadviseerd besluit
- het onderhandelingsresultaat ter grootte van € 21,6 mln. voorlopig aan te houden in het project Afsluitdijk, in afwachting van een definitief besluit over toekenning van het budget BSM bij een eerstvolgend integraal afwegingsmoment.

Nee, reguliere spelregels DF volgen en resultaat terugstorten in investeringsruimte DF

Datum
16 mei 2023

Onze referentie
RWS-2023/8585

Bijlage(n)
3

Aan
Minister

Datum
16 mei 2023

Onze referentie
RWS-2023/8585

Bijlage(n)
3

Aan
Minister

Toelichting
Het laten terugvloeien van de middelen naar de Investeringsruimte op het DF is conform de spelregels rond vrijval op risicoreserveringen en projectbudgetten. Hiermee waarborgen de spelregels van het DF dat aan besteding van middelen een integrale en transparante afweging voorafgaat. In dit specifieke geval heeft de reguliere werkwijze echter als belangrijk nadeel dat naar alle waarschijnlijkheid het bedrag dat nu terugvloeit naar de IR, op een later moment (waarschijnlijk aangevuld) weer overgeboekt zal moeten worden naar het project Afsluitdijk. Het heen en weer boeken van middelen draagt niet bij aan het beeld dat IenW in control is.

Rare redenering. Het volgen van de spelregels maakt het juist wel netjes navolgbaar en transparant.

Afhankelijk van de specifieke vereisten die aan de renovatie gesteld worden kunnen de meerkosten hoger of lager uitvallen. Hoewel onzeker is hoeveel de renovatie van de BSM zal gaan kosten, is de huidige inschatting dat het uit de DBFM ontvlochten budget inclusief de vrijval van € 21,6 mln niet zal volstaan, zelfs niet in een scenario met lage meerkosten.

Omdat dus voor zowel terugboeken naar de IR, als behouden binnen de risicoreservering iets te zeggen is, wordt in dit geval geadviseerd om de vrijval voorlopig aan te houden in het project Afsluitdijk, in afwachting van een definitief besluit (liefst i.s.m. een besluit over het volledige budget voor BSM) bij een eerstvolgend integraal afwegingsmoment.

Informeren Tweede Kamer
Voorstel is om de TK over het bereikte resultaat m.b.t. de afwikkeling van het restgeschil te informeren via de verzamelbrief voorafgaand aan het CD Water van juni 2023. In bijlage 2 is hiervoor een tekstvoorstel opgenomen, deze zal formeel via de verzamelbrief aan u worden voorgelegd voor akkoord.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

[redacted]

Bijlagen:

Volg-nummer	Naam	Informatie
1	Bijlage 1 Toepassing afweegkader prijsstijgingen Afsluitdijk	Toelichting op de wijze waarop het afweegkader bij het project Afsluitdijk is toegepast
2	Bijlage 2 Tekstvoorstel TK afwikkeling restgeschil Afsluitdijk	Tekstvoorstel t.b.v. informeren Kamer
3	Bijlage 3 Overzichtstabel FEZ	Tabel FEZ m.b.t. deze nota